TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) NUTARTIS

2008 m. liepos 10 d. *

Byloje C-156/07

dėl *Consiglio di Stato* (Italija) 2006 m. spalio 24 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2007 m. kovo 21 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Salvatore Aiello ir kt.

prieš

Comune di Milano ir kt.,

dalyvaujant

Euromilano SpA,

Metropolitana milanese SpA,

* Proceso kalba: italų.

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai J.-C. Bonichot (pranešėjas) ir C. Toader,

generalinis advokatas J. Mazák,
kancleris R. Grass,

prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą informavęs, kad ketina priimti motyvuotą nutartį pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 104 straipsnio 3 dalies antrąją pastraipą,

susipažinęs su generalinio advokato nuomone,

priima šią

Nutartį

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 175, p. 40; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 248),

iš dalies pakeistos 1997 m. kovo 3 d. Tarybos direktyva 97/11/EB (OL L 73, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 3 t., p. 151, toliau – Direktyva 85/337), išaiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp S. Aiello ir kt. ir Milano komunos (*Comune di Milano*) ir kt. dėl tam tikrus šiaurinius Milano kvartalus jungiančio kelio tiesimo.

Teisinis pagrindas

3 Direktyvos 85/337 1 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Šioje direktyvoje:

<…>

sutikimas dėl planuojamos veiklos reiškia:

kompetentingos institucijos sprendimą, kuris suteikia užsakovui teisę įgyvendinti projektą.“

4 Direktyvos 85/337 1 straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Ši direktyva netaikoma projektams, kurie vykdomi nacionalinės gynybos tikslais.“

5 Direktyvos 85/337 1 straipsnio 5 dalyje nurodyta:

„Ši direktyva netaikoma projektams, kurių detalės priimamos konkrečiais nacionalinės teisės aktais, nes šios direktyvos tikslai, įskaitant ir tikslą teikti informaciją, yra įgyvendinami per įstatymų leidybos procesą.“

6 Direktyvos 85/337 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„1. Valstybės narės imasi visų priemonių, reikalingų užtikrinti, jog prieš duodant sutikimą projektams, kurie gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, be kita ko, dėl pobūdžio, savo masto ar vietos, bus reikalaujama sutikimo planuojamai veiklai ir poveikio aplinkai vertinimo. Tokie projektai apibrėžti 4 straipsnyje.“

7 Direktyvos 85/337 2 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Nepažeisdamos 7 straipsnio, valstybės narės gali išimtiniais atvejais netaikyti šios direktyvos nuostatų konkretiems projektams ar jų dalims.“

8 Direktyvos 85/337 4 straipsnyje numatyta:

„1. Remiantis 2 straipsnio 3 dalimi, I priede išvardyti projektai turi būti vertinami pagal 5–10 straipsnių nuostatas.

2. Remdamosi 2 straipsnio 3 dalimi, valstybės narės:

a) išnagrinėjusios kiekvieną atvejį

arba

b) pagal valstybės narės nustatytas ribas ar kriterijus

nusprendžia, ar projektai, išvardyti II priede, turi būti vertinami pagal 5–10 straipsnių nuostatas.

Valstybės narės gali apsispręsti naudoti abi a ir b punktuose nurodytas procedūras.

3. Kai pagal 2 dalį nagrinėjamas kiekvienas atvejis ar naudojamasi valstybės narės nustatytomis ribomis ar kriterijais, privaloma atsižvelgti į atrankos kriterijus, išvardytus III priede.

4. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad visuomenė būtų informuojama apie kompetentingos institucijos sprendimą, priimtą pagal 2 dalį.“

9 Direktyvos 85/337 I priedo 7 dalies c punkte numatyta:

„Keturių ir daugiau eilių naujo kelio tiesimas arba dviejų ir mažiau eilių kelio pertvarkymo (platinimo) darbai, kai numatoma praplatinti tokį kelią iki keturių ar daugiau eilių, jei tiesimas ar minėti darbai numatyti ne trumpesniame nei 10 km ilgio nenutrūkstamo kelio ruože.“

10 Direktyvos 85/337 II priedo 10 dalies e punkte numatyta:

„Kelių tiesimas, <…>“

11 Direktyvos 85/337 III priede įtvirtinta:

„1. *Projekto charakteristikos*

Ypatingas dėmesys turi būti atkreipiamas į šias projekto charakteristikas:

— <…>

— sąveiką su kitais projektais,

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

12 2001 m. lapkričio 15 d. Dekretu Italijos Respublikos ministrų tarybos pirmininkas Milano mieste paskelbė nepaprastąją padėtį dėl automobilių eismo ir nepakankamo dabartinio kelių tinklo atsiradusios taršos. Tų pačių metų gruodžio 28 d. Nutarimu vidaus reikalų ministras Milano merą paskyrė komisaru, atsakingu už šiai situacijai ištaisyti būtinų priemonių įgyvendinimą.

13 Vykdydamas komisaro, kuriam pavesti eismo ir mobilumo Milano mieste klausimai, pareigas šio miesto meras patvirtino darbų planą, kuriame, be kita ko, buvo numatytas tam tikrus šiaurinius Milano kvartalus jungiančio 1 600 m ilgio kelio tiesimo projektas. 2002 m. spalio 29 d. jis patvirtino galutinį šio kelio projektą.

14 S. Aiello ir kiti atitinkamoje teritorijoje gyvenantys asmenys šį sprendimą apskundė Lombardijos regiono administraciniame teisme (*Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia*). Visų pirma jie nurodė, kad vykdyta procedūra neatitinka Bendrijos teisės, nes nebuvo įvertintas projekto poveikis aplinkai.

15 Nagrinėjantis bylą teismas šį ieškinį atmetė kaip nepriimtiną, o S. Aiello ir kt. dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą Valstybės Tarybai (*Consiglio di Stato*).

16 Valstybės Taryba ėmėsi tyrimo priemonių, kurios leido nustatyti, kad nors 1953 m. Milano komunai skirtame bendrame miesto plėtros plane buvo numatyta tiesti kelią tam, kad būtų užtikrintas greitas susisiekimas tarp miesto kvartalų, tarp kurių atstumas yra daugiau nei dešimt kilometrų, galiausiai šio tikslo atsisakyta pasirinkus kitokį projektą, pagal kurį turėjo būti tiesiami keli atskiri keliai. Buvo nutiestos dvi gatvės: dėl pirmosios vyksta pagrindinis ginčas, o antroji – tai 1 300 m. ilgio atskiras kelias.

17 Todėl Valstybės Taryba mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas projektas susijęs ne su ilgesnio kaip dešimties kilometrų kelio tiesimu, kuriam taikomas Direktyvos 85/337 I priedas, išvardijantis projektus, dėl kurių privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, bet su vieno kelio tiesimu, kuriam taikomas šio dokumento II priedas, kur minimas tik kelių tiesimas.

18 Tačiau Valstybės Tarybai kilo abejonių, ar dėl ginčijamo projekto neturėjo būti atliktas toks vertinimas taikant Direktyvos 85/337 II priedo 4 straipsnį kartu su III priedu dėl to, kad šis projektas vykdomas atliekant platesnės apimties visų atitinkamų kvartalų kelių restruktūrizavimo darbus, ir todėl kompetentinga valdžios institucija turėjo atsižvelgti į įvairių projektų „sąveiką“, kuri yra III priede aiškiai numatytas kriterijus. Šiomis aplinkybėmis ji nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos (85/337) 2 straipsnis, kuriame nurodyta, jog projektų, galinčių daryti reikšmingą poveikį aplinkai, atžvilgiu turi būti atliekama poveikio aplinkai vertinimo procedūra ir jog šie projektai yra numatyti (šios direktyvos) 4 straipsnyje, turi būti aiškinamas taip, kad bet kokio projekto, darančio reikšmingą poveikį aplinkai, atžvilgiu turi būti atliekama (ši) vertinimo procedūra, net jeigu jis nenumatytas (šios) direktyvos I arba II prieduose, ar, atvirkščiai, (ši) vertinimo procedūra turi būti atliekama tik (minėtos) direktyvos I ir II prieduose numatytų projektų atžvilgiu?

2. Ar Direktyvos (85/337) 4 straipsnis, kuris valstybėms narėms palieka galimybę projektų, kuriems taikomas (šios direktyvos) II priedas, atžvilgiu numatyti atlikti poveikio aplinkai vertinimo procedūrą arba kiekvienu atveju, arba pagal nustatytus kriterijus atsižvelgiant į (minėtos direktyvos) III priede nustatytus atrankos kriterijus, joms įtvirtina griežtą pareigą, ar tik teisę atsižvelgti į (minėtame) III priede numatytus kriterijus?

3. Ar 1996 m. balandžio 12 d. (Respublikos Prezidento dekreto) 1 straipsniu Italijos teisės aktų leidėjas tinkamai perkėlė Direktyvos (85/337) 4 straipsnį ir jos III priedą, jame nenumatydamas minėtame III priede nurodyto projekto sąveikos su kitais projektais kriterijaus kaip poveikio aplinkai vertinimo kriterijaus projektų, kuriems taikomas direktyvos II priedas, atžvilgiu?“

Dėl prejudicinių klausimų

19 Pagal Procedūros reglamento 104 straipsnio 3 dalį, jeigu atsakymą į klausimą galima aiškiai nustatyti iš Teismo praktikos ar jeigu atsakymas į šį klausimą nekelia pagrįstų abejonių, Teisingumo Teismas, susipažinęs su generalinio advokato nuomone, gali spręsti klausimą motyvuota nutartimi.

Dėl priimtinumo

20 Milano komuna mano, kad Valstybės Tarybos pateikti klausimai yra nepriimtini, nes pastarosios sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodyti abu kelių tiesimo projektai yra atskiri, be to, negali turėti bendrų pasekmių aplinkai.

21 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal EB 234 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuris atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes, turi įvertinti reikalingumą pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl tuo atveju, kai pateikiami klausimai dėl Bendrijos teisės išaiškinimo, Teisingumo Teismas paprastai privalo priimti sprendimą (žr., be kita ko, 2001 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Agorà ir Excelsior*, C-223/99 ir C-260/99, Rink. p. I-3605, 18 punktą).

22 Šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai nurodė, kad kelių Direktyvos 85/337 nuostatų išaiškinimas jam reikalingas tam, kad nusta-

tytų, ar reikia atlikti pagrindinėje byloje nagrinėjamo kelio tiesimo projekto poveikio aplinkai vertinimą.

23 Be to, Teisingumo Teismas gali atsisakyti pateikti atsakymą į nacionalinio teismo prejudicinį klausimą tik tuomet, kai akivaizdu, jog prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas yra nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės arba teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į pateiktus klausimus (žr., be kita ko, minėto sprendimo *Agorà ir Excelsior* 20 punktą).

24 Šioje byloje nė viena šių sąlygų nėra tenkinama.

25 Iš to matyti, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

26 Manydamas, kad atsakymas į šiuos tris klausimus nekelia pagrįstų abejonių, Teisingumo Teismas, taikydamas savo Procedūros reglamento 104 straipsnio 3 dalies antrąją pastraipą, pranešė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, kad nusprendė priimti sprendimą motyvuota nutartimi, ir paprašė suinteresuotųjų asmenų, nurodytų Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje, pateikti savo galimas pastabas šiuo klausimu.

27 S. Aiello ir kt. bei Europos Bendrijų Komisija Teisingumo Teismo prašymą patenkino. Komisija savo atsakyme nurodė neprieštaraujanti, kad Teisingumo Teismas priimtų

sprendimą motyvuota nutartimi. S. Aiello ir kt. rėmėsi tais pačiais argumentais, kurie nurodyti jų rašytinėse pastabose, ir paprašė, kad posėdis būtų nustatytas. Tačiau dėl šių argumentų Teisingumo Teismui nereikia atsisakyti numatytos procedūros.

— Dėl pirmojo klausimo

28 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 85/337 2 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad reikšmingą poveikį aplinkai galinčių daryti, bet šios direktyvos I ir II prieduose nenurodytų projektų atžvilgiu vis dėlto privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, koks yra numatytas minėtoje direktyvoje.

29 Direktyvos 85/337 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad projektai, galintys daryti reikšmingą poveikį aplinkai, be kita ko, dėl savo pobūdžio, masto ar vietos, kurių atžvilgiu turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, yra nurodyti šios direktyvos 4 straipsnyje.

30 Minėto 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad projektų, kuriems taikomas Direktyvos 85/337 I priedas, poveikio aplinkai vertinimą atlikti privaloma, o jo 2 dalyje, – kad valstybės narės pagal tam tikras ribas ar kriterijus nusprendžia, ar projektų, kuriems taikomas II priedas, atžvilgiu turi būti atliekamas toks vertinimas.

31 Be to, reikia priminti, kad pagal šį straipsnį abiem pirmesniame punkte nurodytais atvejais taikoma Direktyvos 85/337 2 straipsnio 3 dalis, kuri leidžia valstybėms

narėms išimtiniais atvejais netaikyti reikalavimų atlikti konkrečių projektų ar jų dalių vertinimą.

32 Be to, Direktyvos 85/337 1 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad ji netaikoma projektams, kurie vykdomi nacionalinės gynybos tikslais, o jo 5 dalyje, kad ji netaikoma projektams, kurių detalės priimamos konkrečiais nacionalinės teisės aktais, nes šios direktyvos tikslai laikomi įgyvendintais per įstatymų leidybos procesą.

33 Bet kuriuo atveju taip pat reikia priminti, kad Direktyvos 85/337 taikymo sritis yra išplėsta ir jos tikslas labai platus (žr. 1996 m. spalio 24 d. Sprendimo *Kraaijeveld ir kt.*, C-72/95, Rink. p. I-5403, 31 punktą bei 2004 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-227/01, Rink. p. I-8253, 46 punktą) ir kad į tai atsižvelgiant ji turi būti įgyvendinama.

34 Todėl, atsižvelgiant į šios nutarties 29–32 punktus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 85/337 2 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji nereikalauja, jog bet kokio projekto, galinčio daryti reikšmingą poveikį aplinkai, atžvilgiu būtų atliekama šioje direktyvoje numatyta vertinimo procedūra, bet reikalauja ją atlikti tik tų projektų atžvilgiu, kurie minimi minėtos direktyvos I ir II prieduose, pagal jos 4 straipsnyje numatytus reikalavimus ir nepažeidžiant šios direktyvos 1 straipsnio 4 ir 5 dalių bei jos 2 straipsnio 3 dalies.

— Dėl antrojo klausimo

35 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 85/337 III priede nurodyti atrankos kriterijai privalomi valstybėms narėms, kai taikant šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalį išnagrinėjusios kiekvieną

atvejį arba pagal jų nustatytas ribas ir kriterijus jos nusprendžia, ar II priede nurodytų projektų atžvilgiu turi būti taikoma poveikio aplinkai vertinimo procedūra.

36 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad jei valstybėms narėms suteikta galimybė nustatyti kriterijus ir (arba) ribas, pagal kurias būtų galima nustatyti, kuriuos į Direktyvos 85/337 pirmosios redakcijos II priedo taikymo sritį patenkančius projektus reikia vertinti, vis dėlto jų diskreciją riboja šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta pareiga vertinti projektus, kurie gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, be kita ko, dėl savo pobūdžio, masto ar vietos (žr., be kita ko, 2006 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-486/04, Rink. I-11025, 53 punktą).

37 Pagal Direktyvos 85/337 4 straipsnio 2 dalį valstybės narės turi pačios nuspręsti, kokiais atvejais šios direktyvos II priede išvardytų projektų atžvilgiu turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, o jos I priede esantiems projektams visada turi būti taikoma tokia procedūra.

38 Ši nuostata valstybėms narėms suteikia dvi galimybes. Pirmoji – išnagrinėjus kiekvieną atvejį nuspręsti, ar minėtame II priede nurodyto projekto atžvilgiu turi būti atliekamas toks vertinimas. Antroji – bendrai ir abstrakčiai pagal ribas arba kriterijus nustatyti, kurių šiame priede nurodytų projektų atžvilgiu bus privalomai atliekamas minėtas vertinimas.

39 Iš pačios Direktyvos 85/337 4 straipsnio 3 dalies formuluotės matyti, kad tiek vienu, tiek kitu atveju ji įpareigoja valstybes nares atsižvelgti į šios direktyvos III priede apibrėžtus svarbius atrankos kriterijus, t. y. į tuos kriterijus, kurie, atsižvelgiant į atitinkamo projekto charakteristikas, turi būti taikomi.

40 Todėl į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad Direktyvos 85/337 III priede nurodyti svarbūs atrankos kriterijai privalomi valstybėms narėms, kai arba išnagrinėjusios kiekvieną atvejį, arba remdamosi jų nustatytomis ribomis ar kriterijais, jos nustato, ar atitinkamo projekto, kuriam taikomas II priedas, atžvilgiu turi būti atliekama poveikio aplinkai vertinimo procedūra.

— Dėl trečiojo klausimo

41 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo pasakyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas Italijos teisės aktas užtikrina teisingą Direktyvos 85/337 4 straipsnio perkėlimą, šiame teisės akte kaip atrankos kriterijaus nenustačius sąveikos su kitais projektais kriterijaus, nors jis minimas šios direktyvos III priede, į kurį kompetentinga nacionalinės valdžios institucija turi atsižvelgti nustatydama, ar projektų, kuriems taikomas minėtos direktyvos II priedas, atžvilgiu turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas.

42 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką per procedūrą pagal EB 234 straipsnį Teisingumo Teismas neturi spręsti dėl vidaus teisės normų suderinamumo su Bendrijos teisės nuostatomis. Tačiau Teisingumo Teismas gali pateikti nacionaliniam teismui visapusišką Bendrijos teisės išaiškinimą, kuris leistų įvertinti vidaus teisės normų suderinamumą su Bendrijos teise (2007 m. kovo 6 d. Sprendimo *Placanica ir kt.*, C-338/04, C-359/04 ir C-360/04, Rink. p. I-1891, 36 punktas bei jame nurodyta teismų praktika).

43 Šiuo atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nacionalinis teismas siekia išsiaiškinti, ar valstybės narės perkeldamos Direktyvą 85/337 į savo vidaus teisės sistemą turi priimti nuostatą, įtvirtinančią pareigą laikytis šios direktyvos III priede nurodyto atitinkamo projekto sąveikos su kitais projektais

kriterijaus, kai reikia įvertinti, ar projekto, kuriam taikomas II priedas, atžvilgiu turi būti atliekamas minėtoje direktyvoje numatytas poveikio aplinkai vertinimas.

44 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad kiekviena valstybė narė, kuriai skirta direktyva, savo nacionalinės teisės sistemoje privalo imtis visų reikalingų priemonių direktyvos veiksmingumui užtikrinti siektino tikslo atžvilgiu (2006 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-32/05, p. I-11323, 32 punktas).

45 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad direktyvos nuostatos turi būti įgyvendinamos konkrečiai, apibrėžtai bei aiškiai nustatant neginčijamus įpareigojimus, kad būtų tenkinamas teisinio saugumo reikalavimas, pagal kurį, jei šia direktyva siekiama sukurti privatiems asmenims teises, jiems turi būti leidžiama jas visas žinoti (1997 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-207/96, Rink. p. I-6869, 26 punktas).

46 Šioje byloje Direktyvos 85/337 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jis įpareigoja kompetentingą valdžios instituciją atsižvelgti į šios direktyvos III priede minėtus svarbius atrankos kriterijus, kai reikia įvertinti, ar projekto, kuriam taikomas jos II priedas, atžvilgiu turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas arba kai šis vertinimas atliekamas išnagrinėjus kiekvieną atvejį, arba kai atitinkama valstybė narė nusprendė priimti bendro pobūdžio teisės aktą.

47 Kai valstybė narė nusprendžia bendrai ir abstrakčiai nustatyti, kaip tai jai leidžia Direktyva 85/337, kurių projektų, patenkančių į šios direktyvos II priedo taikymo sritį, atžvilgiu reikės atlikti poveikio aplinkai vertinimą, ji turi sudaryti šių projektų sąrašą, kiekvienu atveju taikydama vieną arba kelis III priede numatytus svarbius kriterijus. Taigi, tais atvejais, kai sąveikos kriterijus yra svarbus, jis gali būti naudojamas norint tam tikros rūšies projekto atžvilgiu atlikti tokį vertinimą, atsižvelgiant į jo įgyvendinimą su kitais projektais, prireikus – į visų šių projektų įgyvendinimą per nustatytą laikotarpį.

48 Kai, atvirkščiai, valstybė narė nusprendžia visiškai ar iš dalies kiekvienu atveju nustatyti, kurių projektų, patenkančių į Direktyvos 85/337 II priedo taikymo sritį, atžvilgiu turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, ji turi siekti, kad kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos atsižvelgtų į įvairius šios direktyvos III priede išvardytus kriterijus, jei jie yra svarbūs atitinkamo projekto charakteristikų atžvilgiu.

49 Šiuo tikslu valstybė narė gali nacionalinės teisės aktuose teikti nuorodą į III priedo kriterijus. Ji taip pat gali šiuos kriterijus įtvirtinti savo teisės aktuose, aiškiai numatydama, kad kompetentingos valdžios institucijos turi jais remtis kiekvienu atveju, kad nustatytų, ar projekto, kuriam taikomas Direktyvos 85/337 II priedas, atžvilgiu turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas.

50 Bet kuriuo atveju, jei valstybė narė, pasirinkusi pastarąjį variantą, tiesiogiai ar netiesiogiai pašalintų Direktyvos 85/337 III priede nurodytą vieną ar kelis kriterijus, ji neįvykdytų įsipareigojimų pagal Bendrijos teisę, nes kiekvienas jų, atsižvelgiant į atitinkamą projektą, kuriam taikomas šios direktyvos II priedas, gali būti svarbus norint išsiaiškinti, ar turi būti atliekama poveikio aplinkai vertinimo procedūra. Iš tiesų toks pašalinimas, atsižvelgiant į nagrinėjamos nacionalinės teisės sistemos specifiką, galėtų arba atgrasyti, arba net sudaryti kliūtis kompetentingai nacionalinės valdžios institucijai atsižvelgti į nagrinėjamą kriterijų arba kriterijus.

51 Todėl į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad kai valstybė narė nusprendžia, išnagrinėjusi kiekvieną atvejį, nustatyti, kurių projektų, patenkančių į Direktyvos 85/337 II priedo taikymo sritį, atžvilgiu turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas, ji turi arba savo nacionalinėse normose pateikti nuorodą į šios direktyvos III priedą, arba savo nacionalinėse normose įtvirtinusi jame nurodytus kriterijus siekti, kad į visus juos iš tiesų būtų galima atsižvelgti, kai vienas ar kitas jų yra svarbus atitinkamam projektui, ir negali tiesiogiai ar netiesiogiai jų pašalinti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

1. **1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, iš dalies pakeistos 1997 m. kovo 3 d. Tarybos direktyva 97/11/EB, 2 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji nereikalauja, jog bet kokio projekto, galinčio daryti reikšmingą poveikį aplinkai, atžvilgiu būtų atliekama šioje direktyvoje numatyta vertinimo procedūra, bet reikalauja ją atlikti tik tų projektų atžvilgiu, kurie minimi minėtos direktyvos I ir II prieduose, pagal jos 4 straipsnyje numatytus reikalavimus ir nepažeidžiant šios direktyvos 1 straipsnio 4 ir 5 dalių bei jos 2 straipsnio 3 dalies.**

2. **Direktyvos 85/337, iš dalies pakeistos Direktyva 97/11, III priede nurodyti svarbūs atrankos kriterijai privalomi valstybėms narėms, kai arba išnagrinėjusios kiekvieną atvejį, arba remdamosi jų nustatytomis ribomis ar kriterijais, jos nustato, ar atitinkamo projekto, kuriam taikomas II priedas, atžvilgiu turi būti atliekama poveikio aplinkai vertinimo procedūra.**

3. **Kai valstybė narė nusprendžia, išnagrinėjus kiekvieną atvejį, nustatyti, kurių projektų, patenkančių į Direktyvos 85/337, iš dalies pakeistos**

Direktyva 97/11, II priedo taikymo sritį, atžvilgiu turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas, ji turi arba savo nacionalinėse normose pateikti nuorodą į šios direktyvos III priedą, arba savo nacionalinėse normose įtvirtinusi jame nurodytus kriterijus siekti, kad į visus juos iš tiesų būtų galima atsižvelgti, kai vienas ar kitas jų yra svarbus atitinkamam projektui, ir negali tiesiogiai ar netiesiogiai jų pašalinti.

Parašai.